

fuldligere Repræsentation efter det Antal Stemmer, det har i Befolkningen. Jeg tror, at der er Noget i den Klage, som føres derover, men naar man fra den Side fører en saadan Klage, tror jeg ikke, man med det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) skal udtale Beflagelse over, at Arbejderbefolkningen her i Danmark endelig har naaet at faae 3 Repræsentanter, men at man snarere burde have udtalt Ønsket om, at den maatte blive repræsenteret i Forhold til den Betydning og det Tal, den har her i Landet.

Der er dernæst en enkelt Side af det foreliggende Finantslovsforslag, som jeg gjerne vilde dvæle ved, det er den høitærede Kultusministers Budget. Det er temmelig længe siden, at vi her i denne Sal have haft en omfattende og flydlig Behandling af Skole-spørgsmaalet. Det er saa længe siden, at man blandt Andet kan se tydelige Spor deraf paa Finantsloven. Thi jeg tror, at det gaar meget almindelig saaledes, at naar en vigtig Sag ikke bliver taget op til omfattende Behandling gennem særlige Lovforslag, bliver Resultatet deraf, at man søger at gennemføre Reformerne stykkevis, brudstykkevis, gennem de aarlige Finantslove, og det bærer den foreliggende Finantslov, ligesom de nærmest foregaaende, i en meget betydelig Udstrækning Præg af. Man har søgt, at Staten havde en Forpligtelse overfor Landets Skolevæsen, og at denne Forpligtelse maatte ske Hjælp igennem Finantsloven, da man ikke har kunnet faae særlige Love derom vedtagne. Jeg tror imidlertid, at det Spor, hvori man er ved at føre vort Skolevæsen ind derigennem, er i høieste Grad uheldig. Jeg skal tillade mig at anføre nogle Tal for at belyse, hvad jeg særlig tænker paa. Jeg skal gjøre opmærksom paa, hvorledes der paa Sorø Akademis Budget findes en Aar for Aar vokende Post, som kaldes Tilskud til Realskolerne. Denne Post har nu for Sorø Akademis Budget naaet et Beløb af 120,000 Kr. om Aaret. Til væsentlig samme Tid findes der paa de lærde Skolers Budget et Beløb af 33,000 Kr. aarlig. Alt i alt bliver det et Beløb af 150,000 Kr., og ved Hjælp af disse 150,000 Kr. opkøber man rundt omkring i vore Kjøbstæder en stor Skare af Realskoler, og Indflydelsen af disse 150,000 Kr., som man fra Statens Side giver til

disse Skoler, er væsentlig den at drage Børnene ude fra Landet til disse Skoler, at faae dem drevne frem til den almindelige Forberedelsesexamen, og derved faa dem dragte bort fra det legemlige Arbejde, fra det Arbejde, de ere vorede op til i deres Hjem, og som de have i saa mange Maader Betingelser for at kunne udføre til Hyldest, og føre dem ind i den store og Aar for Aar vokende Skare af Folk, der søge Betsjæftigelse i Statens Tjeneste og i de Institutioners Tjeneste, der opretholdes af Staten. Jeg tror, at hele den Udvikling, man der er ved at bringe vort Skolevæsen ind i, er i allerhøjeste Grad uheldig, og jeg retter derfor den Opfordring haade til den høitærede Kultusminister og det kommende Finantsudvalg at tage sig i Vare med at fortsætte i det Spor. Jeg tror, at hele den Maade, hvorpaa Staten bør støtte Skolevæsenet her i Landet, maa tages op til grundig Overveelse, for at man ikke ved at blive ved i det nuværende Spor skal fremme haade den Tilgang fra Landet til Byerne, som Aar for Aar vokser mere og mere, og den Tilbøielighed, der er til at slippe legemligt Arbejde og gaa over i Statens sikkre Tjeneste paa Kontorer o. s. v. — at man ikke søger at fremme den mere, end Samfundsudviklingen i det Hele taget fører det med sig. Jeg vil samtidig henlede Opmærksomheden paa, om det ikke snart kunde være paa Tide, at man gaaede betydelig indskrænkede de Beløb, der fra Statens Side aarlig gives til det lærde Skolevæsen. Til de lærde Skolers Lærere gives der aarlig her i Landet 410,000 Kr., og desuden til deres Pensioner 72,000 Kr. Det forekommer mig at være et altfor urimeligt Beløb at ofre her i Landet paa det lærde Skolevæsen. Hvis vi levede i Tyrket eller et andet af den Slags Lande, hvor Embedsmændene kunne gaa i gævevis uden at faae deres Løn, hvor derfor Tilgangen til Embedsstanden ikke er synderlig stor, og hvor Fristelsen til at komme ind paa Embedsveien ikke har noget synderlig Lokkende ved sig, kunde jeg forstaa, at man saaledes fra Statens Side maatte opelste en Embedsstand, opkøbe den gennem et saa betydeligt Tilskud fra Statskassen. Men her i Landet er den Stand, der i alle de stiftende Tider vel staar sig bedst, stadig Embedsstanden, og her i Landet er der fra